

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Subsidia

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§. V. Cœlesti epulo piè vescendi ratio.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55547)

dolore commissos defectus execrando:
duabus verò volem, intellectûs & vo-
luntatis exercitatione animum ad tui
amorem inflammando.

§. V.

*Cœlesti epulo piè vescendi
ratio.*

VAstus quidem se hîc pandit occa-
nus laxatis carbasis in varias pra-
xes excurrendi; verùm ne præsens hoc
caput in nimiam excrescat molem,
contractis velis non nisi littus legere
constitui, ac breviter documenta qua-
dam suggerere, piè divina hac dape
se recreandi. Nullus enim dubito,
quin allatis superiùs incitamentis per-
moti, nil avidiùs quàm institutionem
quamdam expetamus, Numen Eucha-
risticum posthac ferventiùs suscipien-
di. Ut igitur sacram hanc hostiam
ea, qua par est, pietate ac fructu vel
profani sumamus, vel sacerdotes lite-
mus, oportet, ut cœlesti huic mensæ
accumbamus *i.* debita cum attentio-
ne

ne mentis, 2. magno cum fervore cordis, 3. congrua cum mora temporis, 4. denique cum animæ singulari puritate, ejusque sejunctione à cunctis rebus creatis.

I. Attentionem mentis quod attinet, hanc in gradu valde eminenti exigit tum cibi dignitas, tum cibandi vilitas. Hujus nos commonet Salomon, dicens: *cum sederis, ut comedas cum principe, diligenter attende, quæ apponuntur tibi.* (a) Id est, non obiter duntaxat ac oscitanter, sed sedula cum diligentia, & perspicaci solertia hæc duo expendere: *quid & cui detur; nempe & pretium rei, quæ apponitur: & nihilum hominis, cui apponitur.* Geminæ enim hæc considerationes mira pollent efficacia ad nos incitandos, ut omnes animi vires in hujus alimenti usurpatione intendamus.

I.
Attentio
mentis.

Jam verò quanta angelici hujus panis, qui nobis comedendus proponitur, quàmque excellens præstantia sit, docuit

(a) Prov. 23. v. 1.

docuit hujus capituli §. I. quàm ima autem nostra, quibus ille mandendus offertur, quàmque contempta abjectio & indignitas sit, inde elucet, quòd Ecclesia admiratione defixa exclamet: *ô res mirabilis! manducat Dominum pauper servus & humilis, Dominum servus, Numen vermiculus, Judicem reus,*

Quàm indigna autem & execrabilis perversitas sit, hunc ipsum vilem adeò homuncionem dissipata, & in nugas abstracta mente ad divinum hoc epulum accedere, ex paulò superiùs dictis abunde constat. Exinde patet, quàm seriò intellectus huic negotiorum maximo sit applicandus. Nam prævia ad sacram hanc cœnam præparatio *opus grande est; neque enim hominì preparatur habitatio, sed DEO.* (b)

Ad hoc autem plurimùm conducent sequentia duo adjumenta. Primum in eo consistit, ut instar præambuli nobiscum reputemus, videre nos cum Apocalyptico Vate *civitatem sanctam*

(b) 1. Paral. 29. v. 1.

sanctam Jerusalem descendentem de caelo,
 (c) id est, supremam Numinis Maje-
 statem suo è throno in templi aram
 se demittentem, eamque sua Divini-
 tate, ut olim *Sancta Sanctorum*, my-
 stica *nebula implentem*. (d) Præterea
 cogitatione nobis depingamus omnes
 Coelitem choros universi Monarcham
 comitantes, & in nos vigilem obtu-
 tum defigentes: nec non Angelos tur-
 matim altare circumdantes, & præ re-
 verentia contremiscentes.

Mystra verò insuper si sis, confide-
 ra te tanquam ministrum Christi, ora-
 torem generis humani, & concilia-
 torem iratæ Nemesis, DEUM inter &
 homines, velut alterum Aaronem vi-
 vos inter & mortuos, medium stan-
 tem; (e) ad quem utraque Ecclesia
 tum militans, tum purgans tanquam
 ad suum deprecatores & sequestrum
 supplices palmas tendat. Viva horum
 phantasiæ impressa imago nimiam ejus
 evagandi licentiam potenter coërcebit.

Cùm

(c) Apoc. 21. v. 10. (d) 3. Reg. 8. v. 10.
 (e) Num. 16, v. 48.

Cùm enim ejusmodi, ùt vocantur, præludia colligendi cordis tanta virtute polleant hora meditationis, cur minori excellant tempore synaxis?

Alterum conciliandæ attentionis remedium in eo positum est, ut genuinam methodum seu proprio Marte conscriptam, seu typis impressam ad manus habeamus, in quam, si fors ariditate siccemur, vel distractionibus dissipemur, oculos conjiciamus. Potens enim id est, figendæ volatilis nimium imaginationis, & procurandæ collectionis subsidium. Ejusmodi praxin varii suppeditant libri. Ubi tamen notandum, præstare, ut expressi in iisdem virtutum actus spiritu potius, quàm labiis exprimantur. Nisi fors minor habilitas animi pro casu peculiari vocalem eorum enunciationem præhabendam suaderet.

II.
*Fervor
cordis.*

II. Fervorem cordis quod spectat, qui attentionem mentis socio gressu ponè subsequitur, *is quidem ignis est,* sed tamen, Patriarcha Veneto teste, ejus
natu-

naturæ ignis est, quem subjectis lignis fovere, & admotis flabellis animare identidem oportet. (f) Porro ligna eidem nutriendo idonea suppeditat intellectus, considerando divini hujus convivii excellentiam & fructus: flabella subministrat voluntas, illud ardentem desiderando, & sancta orexi appetendo. Piæ considerationes intellectus, ardentia desideria voluntatis sunt duo fomenta hujus ignis, quibus ille & accenditur, & nutritur.

Puncta harum considerationum quod attinet, poterunt ea esse illa ipsa, quæ in prioribus paragraphis fusiùs fuerunt explicata, & quorum breve hîc compendium subjunxisse non abs re erit. Sunt autem sequentia.

1. Mysteriorum hujus excelsitas est summa ob *personam*, quæ latet: ob *modum*, quo latet: ob *finem*, cur latet.
2. Eucharistia est *thronus gratiæ* fervidis; qui enim in illa suscipitur DEUS, omnia *potest* dare; cùm sit omnipotens: omnia

(f) S. Laur. Justin. Serm. de Eucha.

nia vult dare; cùm enim se ipsum det, quid aliud neget?

3. Est tamen simul etiam *tribunal justitiæ* pro tepidis, & quidem terribile, inprimis ob *judicem*, qui erit ille ipse JEsus à nobis hìc tam viliter habitus: dein ob *accusatorem*, qui ipse erit sacrilego tepore profanatus, & vindictam expetens sanguis Christi: denique ob *reddendam rationem*, quæ ob neglectum tot gratiarum severissima erit.

4. Christus in hoc Sacramento dat *se totum*, nil reservando: *omnibus*, neminem arcendo: *semper & ubique*, nullum anni tempus, nullam orbis plagam excipiendo. 5. Summa est hujus sacrificii eminentia ob *celstatem personæ*, à qua offertur: ob *sanctimoniam hostiæ*, quæ immolatur: ob *majestatem DEI*, cui sacrificatur: ob *sublimitatem modi*, quo ea litatur: ob *excellen- tiam finis*, ob quem offertur.

6. Eminens est sacerdotum *dignitas*; cùm potestatis prerogativa superent

rent Angelos : excedant B. Virginem : æmulentur Christum, ipsumque DEum. Ergo & eminens sit oportet eorundem *sanctitas* ; ne sit honor sublimis, & vita deformis. 7. Denique Eucharistia est *monumentum Omnipotentia DEI* ; cum ibi patrentur miracula & numero & qualitate stupenda : est *speculum Sanctitudinis Christi* ; cum ibi omnes ab eo virtutes in gradu heroico exercentur : est *prodigium Amoris Divini* ; cum Servator hoc Sacramentum instituerit pridie mortis suæ ob nostra scelera exantlandæ ; providens sacrilegum ejus abusum, & præsentens immanes injurias ei in eodem à magis & hæreticis inferendas.

Ex his veritatibus (quas septem data opera posui, ut cuilibet per hebdomadam diei una semper considerata suppeteret) si aliquam ante sacram synaxin breviter quidem, seriò tamen expenderimus, procurando fervorì magno id adjumento erit. Et quò hæc considerationes fuerint attentiores, eò amplius cumulabitur ardor ; *secundum*

Pars II. R *dum*

dum enim ligna sylva (testante sacro Codice) sic exardescit ignis: (g) ubi verò defecerint hæc ligna, extinguetur ignis. (h)

Verùm non sufficit, per breves ejusmodi meditationes intellectum concipiendo fervori sarmenta subdidisse; insuper requiritur, ut voluntas quoque per suos affectus, & desideria veluti per totidem flabella gliscentes flammæ amplius fuscitet, animetque. Ipse Christus desiderio desideravit hoc pasca manducare, (i) ut nos doceret, perpiam ejusmodi appetentiam animum ad cœleste hoc epulum optimè comparari. Nam (ut ait Hypponensis Præsul) *panis iste esuriem quarit hominis interioris, & non nisi desiderando capaces efficimur, ut impleamur.* (1)

Et certè quò major hæc fames fuerit, eò amplius sapiet angelicus hic cibus, eoque pluribus ditabimur gratis. Divinus enim hic Hospes *esurientes*

(g) Eccli. 28. v. 12. (h) Prov. 26. v. 20.
 (i) Luc, 22, v. 15. (1) August, in Psal, 22,

tes replet bonis; nauseantes verò, & solum pro more cum tædio accedentes, dimittit inanes. (m) Ne torpeamus igitur (concludit S. Chrysoſtomus) tanta digni caritate & honore putati. Nonne videtis, quanta promptitudine parvuli papillas capiunt, & quanto impetu labia uberibus infigunt? Accedamus cum tanta nos quoque alacritate ad hanc mensam, & ad ubera poculi spiritualis. Unus nobis sit dolor hanc escam privari. Hæc Os aureum. (n)

Itaque illo, quo sacrosancto Christi corpore reficiendi sumus, die, quin imò iam pridie horis succisivis sæpius in hæc suspiria erumpamus: quis mihi det te fratrem meum, ut inveniam te, & deosculer? Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te DEUS! Sitivit anima mea ad DEum, fortem, vivum! Domine, ante te est omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus! Igneis ejusmodi spiculis, magno cum affectu evibratis, vulnerari amat cor Dilecti.

R 2

Pro-

(m) Luc. 1. v. 53. (n) Hom. 83. in Matth.

Proin determina, qua ratione data hæc documenta à te in usum sint deducenda. Et ipse experieris, allatis paulò ante considerationibus, & frequentatis hisce suspiriis veluti totidem lignis & flabellis concipi, & foveri eucharisticum fervorem cordis.

III.
*Mora
temporis.*

III. Tertium punctum, quod requiri supra diximus, ut debita cum religione ad coeleste hoc convivium accedamus, est congrua mora temporis. Hæc autem tres potissimum functiones afficit, nempe 1. præparationem, 2. ipsam sacificationem, 3. gratiarum actionem.

Ad præparationem quod attinet, ei minimum quadrantem accuratè impendendum esse, persuadet tum vigens apud pios consuetudo, tum summa operationis hujus stupendaque excelsitas. Assus ab Israëlitis comedebatur Agnus paschalis, non crudus. Si igitur cordi imparato crudam quis ingerat Eucharistiam, quid mirum, quòd ea tali plus obsit, quàm profit?

Pro

Pro mensura prævix habitatis infundi à cælo solent opes divinarum gratiarum. Quò ferventiùs quis se præparaverit, eò plura majoraque referet dona. Sicuti præcedens animi comparatio est necessaria conditio ad obtinendum felicem meditationis successum; ita hìc quoque ex fervore præmissæ præparationis præfagire licet fructum secururæ meditationis.

Quàm triste igitur est videre ministros DEI viventis, qui ratione statùs ad sublimissimam perfectionem tendere tenenter, (nam cum his præcipuè nunc mihi res est) hos, inquam, quàm triste est videre, ex ipso negotiorum tumultu, à studiis, colloquutione, conventiculis, manuali labore, à nugis & vanis occupationibus: imò non rarò ex ipsis stragulis adhuc fumantes, animo dissipato, corde arido, sensibus incompositis, sine ulla pietatis stilla in Sancta Sanctorum tumultuarios irrumperere, & eodem vix non halitu à rebus profanis, sine interposita mentis collectione, ad illa myste-

ria pertractanda proſilire, ad quæ circumſtantes Angeli, rei majeſtate ſtupefacti, cernui contremiſcunt.

An non probrum eſt, (coelum & terram hîc iudices volo) an non probrum eſt, ipſi etiam orco deteſtandum, majori cura puellas ſe parare ad faltum, quàm ſacerdotem ad ſacrum? accuratiori diligentia hunc ipſum myſtam ſe comparare ad argumentandum, quàm ad ſacrificandum? ad Magnatis alloquium, quàm ad ſacrificium? ad prandium amici, quàm ad cœnam Agni?

Quid ergo mirum, quòd, licèt vel unica ſynaxis ſacra ſufficiat, ut quis in magnum ſubitò ſanctum evadat; quòd nihilominus nos, quamvis jam toties divina dape reſecti fuerimus, tamen à ſolida virtute tam ingenti adhuc intervallo diſtemus: quòd DEO paſti, Chriſto pleni, ipſa ſanctitate ſaginati, tamen terreni, animales, & ſordidi peccatores ſimus? nempe tepida, oſcitans, deproperata, nimiumque brevis,

vis, vel nulla præparatio hujus mali fons est & origo.

Hoc ergo tam magnum optati fructus obstaculum ut è medio tollatur, nobis præviè colligendis quartam horæ partem fidei constantia, & nunquam violanda lege impendamus. Ah! non satisfacemus obligationi nostræ, (ait Thomas à Kempis) etiamsi per integrum annum nos præpararemus, ac nihil aliud in mente haberemus; & nobis difficile accidat, huic negotio hoc temporis pugillum dicare? Quis tantum animi frigus non horreat!

2. Ad moram temporis quod attinet, ipsi *sacrificatio* consecrandam, semihoram eidem tribuendam esse declarat piorum usus, suisque imperat Parens Ignatius. Et certè hoc temporis spatium exigere summo jure videtur tum operationis majestas, tum operantis dignitas.

Nam ô sacerdos! instrumentum es, & vicarius Christi tanquam im-

molatoris præcipui: amplissima legatione ad DEUM pro Ecclesia fungeris: conciliatorem agis inter Numen offensum, & rebelle genus humanum. En! quem manibus tenes, universi Monarcha, Dominus tuus, & Judex est: functio, quam obis, omnium possibilium sanctissima, gravissima est: cœlorum Throni & Dominationes, qui præsentibus circumstant, motus omnes censorio obtutu observant. Et interim tu profano languore, mimicis moribus, indecoris gestibus, inter continuas (ut vocant) rubricarum violationes formidandum hoc sacrificium ita deproperas, ac si lictores tergori, latrones capiti jamjam proximi imminerent.

O Superi! procumbunt Principatus, pavent Potestates, adorant Cherubini, deficiunt præ rei admiratione Seraphini. Et eodem tempore Sacrorum minister, inter illos medius, veredaria celeritate, sine ullo pietatis indicio ita actiones præcipitat, orationes deblaterat, tremendaque hæc mysteria tractat,

ctat, ac si solùm fictile præ manibus haberet Numen. Quis tam probrosam templis execrationem non detestetur!

Quid enim? an non pudor est, eadem linguæ volubilitate sacratum mystam recitare epistolas Pauli in ara, qua puer Ciceronis declamitat in schola? eadem incitatione & verborum syncope eundem perlegere Evangelii paginas, qua alii bajulas rerum novarum pagellas? eadem sermonis agilitate ab eodem decurri symbolum summis fidei dogmatibus plenum, qua narratur commentum inanibus fabulis fartum?

Profectò si quis illatam rustico injuriam eodem modo deprecaretur, quo talis enunciat *Kyrie eleison*, indignaretur is potiùs, quàm miseretur. Si quis ab homine beneficium eadem labiorum velocitate, & quasi vocis protervia peteret, qua is Orationem Dominicam præcipitat, certò repulsam ferret.

R §

Ad

Ad illud cœleste trisagion: *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, indicto cœlis silentio, illi quatuor & viginti Seniores, detrahtis vertice coronis, coram sedente in throno in genua procidunt, phialis aureis suum adorationis thymiama adolentes. Et interim hæc eadem verba litans ad aram mysta, adeò festinanter conglobando accelerat, ac si Trinitatis sanctitatem Atheistis exhibendam propinare veller.

Vox sacerdotis, altari adstantis, Psalmographo teste deberet esse *vox virtutis*, (o) latentem corde religionem prodentis, eamque in assistentes medio fervore propagantis. Verùm prò dolor! non rarò est proditor interni teporis, quem pariter contagioso exemplo circumstantibus afflat: est index dominantis intus juvenilis pruritûs præ aliis citiùs absolvendi; ajo: juvenilis pruritûs! quid enim? an non puerile id & prætextatum quid est, puerorum instar sacrificando ludere par impar, & mutuò quasi certare, quis palmam alte-

(o) Psal. 67. v. 34.

alterutri in deproperanda liturgia præripere queat? idque agere presbyteros Altissimi, adjutores Christi, populi patres: & quidem cœlesti curia inspectante; eoque ipso tempore id agere, quo Ecclesiæ apud DEUM in re summi momenti legatorum munere funguntur. Enimvero vel solis his vocibus tantus inest horror, ut rem fidei lumine perlustranti, artus stupore, animum dolore compleri, necessum sit.

At dices: mundani homines ejusmodi lentulos averfantur, eorum sacra refugiunt, *devotulos, ceri-perdas, scrupulosos* vocitant. Dandum aliquid etiam mundo est; itaque serviendum pietati propriæ, ne offendiculo sit alienæ. Verbô: singulares ne simus, quâ itur, eamus: sequamur communem, qui jam invaluit, morem.

Vah! devovendum mille diris respectum humanum, qui sacrilega temeritate in ipsa etiam Sancta Sanctorum, ipsas in aras impius irrepere non
verre-

veretur. Ita enim si res se habet, ergo imprudenter egit S. Ignatius, suis rem divinam facturis, semihoram præscribendo. ergo insigniter desipiunt tot excellentes Prælati, hujus regulæ observationem urgendo. ergo apertè errant tot alii virtute & scientia præstantes viri, ad altare semihoram explendo.

Sed quid dicent homines, inquis, ad podagrosam ejusmodi, elumbem, & testudineam sacificationem? At quid dicet DEUS, ajo ego, ad cursoriam ejusmodi, histrionicam, præcipitemque litationem? Quid Christus olim in judicio sentiet de tot vocibus præcipitatis, actionibus indecoris, gestibus mimicis: de tot irreverentiis, evagationibus, immodestiis, tamque petulanti rubricarum neglectione?

Tuam hîc fidem appello, quisquis tam immaniter ineptis; edic, an non stultitia sit, velle displicere Numini, ut placeas homini? an non insania sit, flammam lustralis rogi per illam ipsam
functio-

functionem augere, qua illæ extingui debuissent? manducare sibi, & bibere iudicium divinum, ut evites humanum? Vah! ipsa rei impudentia bilem movet, & silentium imperat.

Quid? quod ipsi etiam sectatores mundi veredarios ejusmodi sacrificulos, irreligiosos cursores, sacricolas mimos, & venaticos mystas potiùs vilipendant, teporis arguant, & impietatis condemnent, utpote qui sua scurrili festinatione hæreticis scandalo, catholicis offendiculo, Ecclesiæ probro sunt.

Itaque cùm sacrificando fiamus *spectaculum DEO, Angelis, & hominibus*, (p) firmum concipiamus propositum huic tam sanctæ operationi semihoram accuratè impendendi, & observandas in ea rubricas certis per annum temporibus iteratò relegendi; ne fors eæ culpanda oblivione ex animo deleantur.

3. Post

(p) 1. Cor. 4. v. 9.

3. Post receptum cordis hospitio Christum, *gratiarum actioni* minimùm horæ quadrantem tribuendum esse suadet urbanitas, ratio, fides. Et certè si subditus divertenti ad se regi tergum obverteret, & relicto hospite regio, mox iterum se ad consuetas occupationes conferret, profectò digna supplicio rusticitas foret. Quàm rusticum ergo ac inurbanum erit, coeli terræque Monarcham mentis nostræ penetralia ingressum, subitò solum destituere, & abrupta religione, mox iterum à sacris ad profana fugitivo impetu avolare?

Adest intra te ò homo! magnus ille è coelo Medicus, animi tui vulnera curaturus: adest ipsa Patris æterni Sapiencia, ignorantiaæ tuæ tenebras fugatura: adest cum suis omnibus thesauris infinita Bonitas, suis te donis ditatura; & tu faciem avertis, opem respuis, solem fugis, neglecto fonte cisternas fodis, deserto Creatore post res creatas curris. Illud moræ spatium, quo cœlestis Sponsus intra te abdi-

abditus moratur, est tempus acceptabile, dies vitæ, hora salutis, momentum gratiæ; hujus boni doni ne particula te prætereat, hortatur Spiritus Sanctus. (q) Hæc credis, & tamen compendiaro cultu contentus, Judam imitaris, qui, *cùm accepisset buccellam, exiit continuo.* (r)

O prodiga æternorum anima! en! dum tectum triticea nube recipis DEUM, *veniunt tibi omnia bona pariter cum illo:* (s) *Ejus deliciae sunt esse cum filiis hominum:* (t) suas tibi merces Divinus Trapezita palam exponit, teque ad nundinandum largus invitat illis Isajæ verbis: *venite, emite absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac.* (u) Et tu hæc omnia fastidens, esuris ollas Ægypti, sitis poculum Babylonis, colligis paleas luti: tantique Mæcenatis tædio capta, quasi haberet amaritudinem conversatio illius, (x) ex ejus te complexibus extricare fugi-

(q) Eccli. 14. v. 14. (r) Joan. 13. v. 39.
 (s) Sap. 7. v. 11. (t) Prov. 8. v. 31. (u)
 Ma. 55. v. 1. (x) Sap. 8. v. 16.

fugitiva laboras. Edic, an non barbara hæc, infana ac infidelis ingratitude sit?

At non habeo tempus, ais, diu post sumptam Angelorum dapem mihi vacandi: alia me ocys avocant negotia. At verò negotium animæ est etiam negotium, & quidem omnium maximum, ac unicè necessarium: tempus sacram synaxin proximè subsequens, huic tractando est omnium opportunissimum. Et quanam tandem est illa adeò urgens occupatio, propter quam vel ipse convivator Christus sit relinquendus, & cui procuratio beatæ æternitatis sit postponenda? producantur in apricum illa negotiola: conferantur hæc cum salutis curâ; & patebit, nos vitro gemmas, aurum arenæ, nugis seria posthabere.

Sed demus, variis te officiis obrutum, eorundem mole vehementer premi; tamen inficias haud ibis, ut iis te rite expedias, opus tibi esse & *consilio & auxilio.* Et en! utrumque faci-

facilis offert latens intra te *magni consilii Angelus*, (y) & *fortis DEUS*; (z) modò illa cum eo communicare ne graveris. Consulendo æternam Sapientiam, edoceberis *modum*: invocando infinitam Potentiam, obtinebis *vires* injunctis muneribus bene fungendi.

An non ergo dementia est, cum Saule, relicta Arca, ad Pythonissam confugere, (aa) & spreto exercituum Domino, *ponere carnem brachium suum?* (bb) Quid ergo mirum, quod etiam nos cum Josue à Gabaonitis decipiamur? nempe *os Domini non interrogamus*; (cc) hinc ab hostibus toties vincimur; hinc nostri conatus sperato eventu plerumque frustrantur.

Examina proin, quomodo circa hæc tenus dicta te habeas? dispice, an non Israëlitarum more etiam *tua anima nauseet super cibo isto levissimo?* (dd)

Pars II.

S

Deter-

-
- (y) Eccl. in missa de Octava Nat. Domini.
 (z) Isa. 9. v. 6. (aa) 1. Paral. 10. v. 13.
 (bb) Jerem. 17. v. 5. (cc) Jos. 9. v. 14.
 (dd) Num. 21. v. 5.

Determina temporis moram, agendis deinceps gratiis impendendam: designa affectus tunc eliciendos: cura, ut semper ad manus tibi sit libellus aliquis ejusmodi virtutum actibus dives, qui arido tibi subsidio esse queat.

Crede, dole, spera, grates age; dilige, adora, vulnera pande animæ, donaque sancta pete. Amoris æstu abreptus, cum Sulamitide exclama: *inveni, quem diligit anima mea: tenui eum, nec dimittam.* (ee) Cogita, quòd ille, quem cordis hospitio excepisti, rex tuus, & DEUS sit, sponsus & medicus, pater & frater sit; & non deerunt, quæ ei animus pandat sensa.

Id si feceris, verissimum esse experieris illud Chryostomi effatum, dicens: *dum in hac vita sumus, ut terra nobis cælum sit, facit hoc mysterium.* (ff) Hæc, quam præparationi, sacrificatio- ni, & gratiarum actioni tribui cupimus, triplex mora temporis erit præ-
vium

(ee) Cant. 3. v. 4. (ff) Hom. 24, in 1. Corinth.

vium pignus beatæ æternitatis. Secus: quò pietas nostra fuerit brevior, eò carcer lustralis erit diuturnior.

IV. Quarta denique, ac præcipua IV.
 conditio, ut piè, optatoque cum fru- ^{Singularis}
 ctu cœlesti hoc pane vescamur, est ^{puritas}
 singularis animæ puritas, ejusque se- ^{anima &c}
 junctio à cunctis rebus creatis. Illa
 dicit immunitatem ab omni etiam ve-
 niali labe: hæc vacuitatem ab omni
 sinistra, minúsque pura affectione.

Inprimis ergo libera mens sit oportet ab omni prava, quæ in præsens rebellet, cordis motione: præsertim ab omnibus inimicitiis & alienationibus: ab omni vindictæ, & odii æstu: à cunctis malevolentia, ambitionis & invidia motibus: à quibusvis demum periculosa amicitia aut amoris profani nexibus.

2. Præterea immunis ea quoque sit ab omni propensa in vitium inclinatione, præcipuè ab omni sensibus blandiente affectu, atque à minús

ordinata commodorum & honorum appetentia.

3. Denique exempta illa sit, necesse est, ab omni nimia ad rem quamcunque creatam etiam piam adhaesione. Hos enim munditiæ gradus in nobis exigere, denotat tum nitor *nuptialis illius vestis*, (gg) quam in convivio divini hujus epuli Evangelium deponit: tum exemplum Christi, ante cenam ipsos etiam Discipulorum pedes abluentis, per quos minores naves designari, Bernardus autumat, (hh) qui pulveris instar animæ plantis adhaerere solent.

Et certè si in illis pueris, quos Nabuchodonosor rex *de cibis suis nutritur* jussit, *nulla macula esse* debuit: (ii) si panes propositionis *super mensam purissimam* reponere: (kk) si manna in arca aurea asservare tam sollicitè oportuit; quid mirum, quòd teste
Diony-

(gg) Matth. 22, v. 11. (hh) Serm. de cena Domini. (ii) Dan. 1, v. 4. (kk) Exod. 25, v. 24.

Dionysio Arcopagita summæ puritatis amator DEUS etiam à nobis saltem tunc expetat *extremam munditiam*, quando illum sumimus, *qui pascitur inter lilia*, imò qui ipse *flos campi* est, & *lilium convallium*? (ll)

Accedit, quòd, licèt veniales nævinoxiæque affectiones augmentum gratiæ non excludant, tamen ex sententia S. Thomæ, (mm) objecto obice, abundantes illos copiososque donorum fructus impediunt, quem aliàs hujus Sacramenti efficax vis in mundioribus animis operari consuevit.

Insuper hæ animi fordes & vitiosi affectus obstant præcipuo fini, quem Christus per Eucharistiam intendit, scilicet intimæ nostrî cum eo conjunctioni. Propterea enim teste Chrysostomo *semetipsum nobis immiscuit*, & *corpus suum in nos contemperavit*, ut *unum cum eo simus*. (nn) Nec aliud (S. Leonis verba sunt) *agit participatio*

S 3

corpo-

(ll) Cant. 2. v. 1. & 16. (mm) 3. p. q. 79. a. 8. (nn) Hom. 62. ad pop. Antioch.

corporis & sanguinis Dominici, quàm ut
 in id, quod sumimus, transeamus. (oo)
 Et hinc idem Servator Augustino di-
 xit: *cibus sum grandium: non tu me
 mutabis in te sicut cibum carnis tuae;
 sed tu mutaberis in me.* (pp) Unde
 patet ultimum hujus mysterii finem
 nostram hanc in JESUM transmuta-
 tionem, seu (ut loquitur Synodus Flo-
 rentina) *adunationem hominis ad Chri-
 stum esse, utpote cui homo per hoc Sacra-
 mentum incorporatur.* (qq)

Jam verò principali hoc fructu per
 recensita superiùs obstacula omnino
 frustramur. Nam, quamdiu inter Nu-
 men & animam ejusmodi affectio in-
 termedia viguerit, tamdiu *non adhare-
 bunt sibi, sicut ferrum misceri non potest
 testa.* (rr) Quàm parum ac Ismaël
 cum Isaac, Sara cum Agar, Dagon
 cum Arca combinari poterant, æquè
 parum alliis Ægypti cum cœlesti hoc
 manna conveniet. *DEUS enim noster*
DEUS

(oo) Serm. de Sacr. Altar. Sacram. (pp)
 Lib. 10. conf. cap. 19. (qq) In decreto pro
 Armenis, (rr) Dan. 2. v. 43.

DEUS zelotes est, DEUS æmulator est, (ss) non ferens rivalem. Solus vult in cordis throno regnare: solus in aramentis adorari: divisum respuit imperium: æmulum non patitur idolum; nisi mundum ipsi habitaculum, & à profanis affectibus vacuum præparaveris, mansionem apud te minimè faciet, sed gratiis orbem te etiam ipse relinquet.

Quid? quod leves ejusmodi noxæ, malæque appetitiones sint execrabiles maculæ omni carcinomate ac livido ulcere foediores, quæ cœlesti Sponso enormem nauseam & horrificum nostrî fastidium creant, nosque intimam cum eo conjunctionem penitus desperare jubent.

Itaque tui interiora ingressus, sine palpo inquire, an illud Sacri Codicis vaticinium: *mutaberis in virum alium,* (tt) *in virum perfectum;* (uu) an, inquam, illud post tot sacras synaxes

S 4

in

(ss) Exod. 20. v. 5. & cap. 34. v. 14. (tt)
1. Reg. 10. v. 6. (uu) Eph. 4. v. 13.

in te habuerit locum? an dicere cum Paulo possis: *vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus?* (xx) vel num potius in te vivat mundus, rebellet caro, & vetustus Adam idem semper in te corroboratis moribus vigeat?

Vide, an secundum Apostoli monitum, *exspoliando te veterem hominem cum actibus suis,* (yy) *indueris Dominum Jesum Christum?* (zz) vel num potius illa exprobratio Aggæi prophetæ tibi aptari queat: *comedistis, & non estis saturati: bibistis, & non estis inebriati?* (aaa) ita quidem, ut etiam DEUS-Homo tibi illud Psalmi objectare possit: *quæ utilitas in sanguine meo?* (bbb) cum talis denuo recesseris, qualis ad angelicum hoc epulum accessisti, nempe æquè superbus ac avarus: æquè iracundus aut adverforum impatiens: æquè commodorum studiosus & voluptatum cupidus; nihilo factus

(xx) Gal. 2. v. 20.

(yy) Colofs. 3. v. 9.

(zz) Eph. 4. v. 24.

(aaa) Agg. 1. v. 6.

(bbb) Psal. 29. v. 10.

factus melior, & utinam non peior :
totus cereus ad vitium, non nisi ad
bonum cautes.

Aut age, & enumera defectus, quos
ope hujus Sacramenti emendasti, aut
virtutes, quas per illud menti hacte-
nus insevisti. Heu! time, ne etiam in
te cadat illa maledictio Davidis : *fiat
mensa eorum coram ipsis in laqueum,*
(ccc) quo capiantur, & pereant. Quid
enim? an non miserrima fors tua fo-
ret, si stygius auceps hac ipsa cœli
esca pro illicio uteretur, quo te sua
in retia pertrahat?

Ne ergo *hic panis vite* (ddd) tibi
sit *stimulus mortis*, (eee) sequentia ob-
serva. 1. Si piaculo quodam veniali,
præsertim crudiori, ac solito majori
contaminatum te deprehenderit, prius
pœnitentiæ lavacro in tribunali sacro,
ac perfectiori doloris actu conscientiam
emacula. Nam (ut docet Aquinas)
*actualis refectio spiritualis dulcedinis per
peccata venialia impeditur*, (fff)

S 5

2. Si

(ccc) Psal. 68. v. 23. (ddd) Joan. 6. v. 35.
(eee) 1. Cor. 15. v. 56. (fff) 3. P. q. 79. a. 8.

2. Si verò recalcitrans quædam motio aut perversa inclinatio internam quietem tumultuando perturbet, per elicitas virtutes contrarias edomare easdem satage. *non enim est in commotione Dominus.* (ggg) Turbas horret pacis DEUS. (hhh)

3. Si autem animus cuidam rei creatæ arctiori quodam vinculi genere adstrictus hæreat, tunc Abrahami robur indutus, impera, ut hunc tuum Isaac Divino Hospiti gladio spiritûs amor sacerdos immolet. Id si feceris, etiam tu cum eodem Patriarcha multiplici benedictione repleberis. Hac attentione mentis, fervore cordis, mora temporis, & puritate animæ cœlesti mensæ constanter accubuisse, omnium efficacissimum acquirendæ virtutis solidæ subsidium est.

(ggg) 3. Reg. 19. v. 11. (hhh) Rom. 16. v. 2.

CAP. V.